

Завершення бюджетного року — важливий період у роботі замовників, або Як привести зареєстровані бюджетні зобов'язання до норми

Поточний 2022 рік видався досить складним у житті всієї країни. Не оминули бурхливі зміни й закупівельний фронт: ряд нових нормативно-правових документів, безліч змін, уточнень та особливостей. Проте завершити бюджетний рік замовникам потрібно своєчасно та з дотриманням вимог, які на сьогодні є обов'язковими.

У цій статті розглянемо питання, на які замовнику слід звернути увагу при виконанні бюджетних зобов'язань наприкінці року з урахуванням особливостей здійснення закупівель у період воєнного стану.

Замовники, які є розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів (далі — розпорядники), протягом бюджетного періоду реєструють бюджетні, фінансові бюджетні зобов'язання в органах Державної казначейської служби України (далі — Казначейство) та здійснюють оплати за договорами про закупівлю відповідно до вимог Бюджетного кодексу України (далі — БКУ) і Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309 (далі — Порядок № 309).

Відповідно до статті 48 БКУ розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання та здійснюють платежі тільки **в межах бюджетних асигнувань, встановлених кошторисами**, враховуючи необхідність виконання бюджетних зобов'язань минулих років.

У кінці бюджетного року **в замовників може виникнути необхідність привести свої зареєстровані бюджетні зобов'язання у відповідність до суми, на яку проведено платежі за цим зобов'язанням, або ж зменшити зобов'язання у зв'язку зі зменшенням кошторисних призначень**, адже пунктом 2.11 Порядку № 309 визначено, що в разі скорочення бюджетних асигнувань розпорядники повинні вживати заходів щодо ліквідації або скорочення обсягу бюджетних зобов'язань та / або бюджетних фінансових зобов'язань, які перевищують уточнені плани асигнувань загального фонду бюджету, плани надання кредитів із загального фонду бюджету, плани спеціального фонду, плани використання бюджетних коштів, помісячні плани використання бюджетних коштів.

Водночас, відповідно до пункту 2.13 Порядку № 309, розпорядники в кінці бюджетного періоду приводять зареєстровані бюджетні зобов'язання за спеціальним фондом **у відповідність із фактичними надходженнями до цього фонду**. Тому розпорядникам, які уклали договір за Законом України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон), може стати **у пригоді приклад додаткової угоди за пунктом 1 частини 5 статті 41 Закону**.

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу «Радник у сфері публічних закупівель» ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/zavershennia-biudzhethnoho-roku-vazhlyvyj-period-u-roboti-zamovnykiv-abo-ia-k-pryvesty-zareiestrovani-biudzhetni-zobov-iazannia-do-normy/>

Яким чином оформити зменшення бюджетних зобов'язань?

Внесення зміни бюджетних зобов'язань, взятих на підставі договорів про закупівлю, оформлюється додатковою угодою до цього договору про закупівлю.

У період дії воєнного стану замовники проводять закупівлі відповідно до вимог Закону **з урахуванням Особливостей** здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178(далі — Особливості № 1178).

Пунктом 19 Особливостей № 1178 визначено випадки, у яких зміна істотних умов договорів про закупівлю після їх підписання є можливою. **Одним із таких випадків є зменшення обсягів закупівлі, зокрема з урахуванням фактичного обсягу видатків замовника.** Розглянемо на прикладі, як оформити додаткову угоду на зменшення обсягів закупівлі та, як наслідок, — суми бюджетних зобов'язань (Приклад 1).

Приклад 1

Припустимо, замовник за договором про закупівлю послуг із заправки картриджів, укладеним на суму 150 тис. грн за результатами проведення процедури закупівлі, протягом року здійснив оплату лише на суму 90 тис. грн, тобто 60 тис. грн зобов'язань за цим договором залишаються невикористаними. У такому разі замовник пропонує надавачу послуг укласти додаткову угоду до договору про закупівлю, умовою якої буде зменшення обсягу закупівлі.

ДОДАТКОВА УГОДА № 1*

до Договору № 235 від 03.11.2022 про надання послуг

м. Київ

22.12.2022

Замовник (найменування) в особі начальника управління Цибуленко О. П., що діє на підставі Статуту, з однієї сторони, та **Виконавець** (найменування) в особі директора Даниленко С. М., що діє на підставі Статуту, з іншої сторони, що разом іменуються Сторони, **керуючись абзацом 2 пункту 19 Особливостей** здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178, дійшли згоди:

1. Викласти пункт 2.1 Договору в такій редакції:

«Загальна вартість послуг за цим Договором становить **90 000 грн 00 коп.** (дев'яносто тисяч гривень 00 копійок), з урахуванням ПДВ 20 %».

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/zavershennia-biudzhethnoho-roku-vazhlyvyj-period-u-roboti-zamovnykiv-abo-iaak-pryvesty-zareiestrovani-biudzhetni-zobov-iazannia-do-normy/>

2. Усі інші умови Договору залишаються без змін.

3. Ця Додаткова угода складена у двох примірниках, що мають однакову юридичну силу, та надаються по одній для кожної із Сторін.

4. Додаткова угода набирає чинності з дати підписання її Сторонами, діє протягом дії Договору та є його невід'ємною частиною.

ВИКОНАВЕЦЬ
ЗАМОВНИК

Примітка: * текст додаткової угоди є примірним, не є обов'язковим для застосування та наведений лише для наглядного прикладу.

Також можете завантажити більш загальний [приклад додаткової угоди за підпунктом 1 пункту 19 Особливостей](#).

Акцентуємо увагу: у разі виникнення необхідності внести зміни до договору про закупівлю, укладеного за результатами проведення закупівлі згідно з пунктами 10 і 13 Особливостей № 1178, замовникам необхідно враховувати вимоги пункту 19 Особливостей № 1178, а саме: оприлюднити повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю відповідно до вимог Закону з урахуванням цих особливостей шляхом заповнення відповідних полів електронної системи закупівель.

Стосовно оприлюднення додаткової угоди в електронній системі зверніть увагу на [інфографіку щодо формату .PDF у публічних закупівлях](#).

Після укладення із виконавцем додаткової угоди до договору про закупівлю замовнику слід пам'ятати, що відповідно до пункту 2.9 Порядку № 309, **у разі змін умов бюджетних зобов'язань**, розпорядник повинен **протягом 7 робочих днів** з дати їх виникнення **подати до органів Казначейства Реєстр бюджетних зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів** (далі — Реєстр) та / або Реєстр бюджетних фінансових зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів **і відповідні підтвердні документи** щодо уточнення реквізитів та показників таких бюджетних зобов'язань.

При знятті з обліку бюджетних зобов'язань та бюджетних фінансових зобов'язань суми в реєстрах проставляються з мінусом.

Наведемо приклад, як замовнику правильно заповнити Реєстр у разі зняття з обліку бюджетних зобов'язань (Приклад 2).

Приклад 2

Реєстр бюджетних зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів*

від 23 грудня 2022 року № 86

Дані бюджетних зобов'язань

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/zavershennia-biudzhetnoho-roku-vazhlyvyj-period-u-roboti-zamovnykiv-abo-ia-k-pryvesty-zareiestrovani-biudzhetni-zobov-iazannia-do-normy/>

№ з/п	КЕКВ/ ККК					Дані бюджетного зобов'язання				При-мітка		
	2	2	4	0	0	дата документа	номер доку-мента	строк дії договору	сума (грн)	попе-редня оплата (грн)	інформація про закупівлі	інші суттєві умови
1	2	2	4	0	0	03.11.2022	111-22	03.11.2022-31.12.2022	-60000,00		ua-2022-10-20-999999-а	Дод.уг. №1

Примітка: * текст Реєстру є примірним та наведений лише для наглядного прикладу.

Зменшення бюджетних зобов'язань за певним договором про закупівлю дозволить замовнику привести їх у відповідність до кошторисних призначень. Також у разі виникнення залишку зобов'язань у кінці бюджетного року його можна ефективно використати саме на ті цілі, які потрібні замовнику.

Вивільнення кошторисних призначень у разі зменшення бюджетних зобов'язань за одним договором про закупівлю дає можливість зареєструвати бюджетні зобов'язання під інший договір про закупівлю!

Розпорядникам бюджетних коштів потрібно звернути увагу, що, відповідно до пункту 2.13 Порядку № 309, наприкінці бюджетного періоду **необхідно привести зареєстровані бюджетні зобов'язання за спеціальним фондом у відповідність із фактичними надходженнями до цього фонду**. Саме з цією метою деякі замовники стають ініціаторами укладення остаточних додаткових угод на приведення показників за укладеним договором про закупівлю до його фактичних даних.

Що робити замовнику із зареєстрованими, але не оплаченими бюджетними зобов'язаннями?

У поточному 2022 році у період дії воєнного стану платежі з бюджетних рахунків замовників органи Казначейства, керуючись вимогами [Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 590](#) (далі — Порядок № 590), здійснюють лише **з урахуванням ресурсної забезпеченості єдиного казначейського рахунку**. Черговість платежів, які здійснюються за дорученнями клієнтів, визначено пунктом 19 Порядку № 590.

Під час формулювання предмета договору про закупівлю **замовникам слід брати до уваги перелік найменувань товарів, робіт та послуг, зазначених у пункті 19 Порядку № 590**. На порталі RADNUK.COM.UA відображено цей перелік:

[НОВИНИ](#) | [СТАТТІ](#) | [ІНСТРУМЕНТИ](#) | [КОНСУЛЬТАЦІЇ](#) | [НАВЧАННЯ](#) | [ТЕНДЕРНИЙ СУПРОВІД](#) | [ВІДЕО](#)

Радник у сфері публічних закупівель
 Все для закупівель на одному порталі

[Підписатися](#)

[ЗАМОВНИКАМ](#) ^ | [УЧАСНИКАМ](#) ^ | [ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ](#) ^ | **[ПРАВОВА БАЗА](#)** ^ | [ЖУРНАЛИ](#) | [КНИГИ](#) | [ТЕСТИ](#)

[Закон України «Про публічні закупівлі»](#) | [COVID-19](#) | [Закони](#) | [Постанови](#) | [Кодекси](#) | [Укази](#) | [Воєнний стан](#) | [Розпорядження](#) | [Класифікатори](#)

[Листи Мінекономіки](#) | [Листи: інші](#) | [Електрична енергія](#) | [Накази](#) | [Будівництво/Закупівля робіт](#) | [ДАСУ: перевірки й повноваження](#)

[Перелік черговості оплат Казначейством](#) | [Перелік товарів, щодо яких застосовується локалізація](#)

Перелік черговості оплат Казначейством

 Роздрукувати

- ▼ Інфографіка
- ▼ Відеодопомога
- ▼ Статті
- ▼ Журнали
- ▼ Автори
- ▼ Зразки документів
- ▲ Правова база

- Проекти законів
- Кошторисні норми
- Будівництво/Закупівля робіт
- ДАСУ: перевірки й повноваження
- Електрична енергія
- Листи Мінекономіки
- Листи: інші
- Кодекси
- Закони
- Укази

Перелік почергових платежів, які здійснюють Казначейство та органи Казначейства за дорученнями клієнтів з урахуванням ресурсної забезпеченості єдиного казначейського рахунку відповідно до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 590](#).

У будь-якому разі пам'ятайте: платежі з рахунків замовників проводяться тільки за напрямками та в черговості та обов'язково з урахуванням ресурсної забезпеченості єдиного казначейського рахунку.

Дуже важливо! У Таблиці наведено примірний (орієнтовний) код за [ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник»](#). Кожен замовник повинен самостійно визначити код з огляду на специфіку / тип / вид / особливості саме вашої закупівлі. Якщо будуть проблеми, детальніше про визначення предмета закупівлі читайте [тут](#) і [тут](#).

Вид платежу	ОРИЄНТОВНИЙ
	код ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» за розділом / групою / класом
ПЕРША ЧЕРГА:	
за видатками на національну безпеку і оборону та на здійснення заходів правового режиму воєнного стану, а також розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів,	

Це означає, що якщо протягом 2022 року за договором про закупівлю, предметом якого є товари, роботи або послуги, які не визначені в черговості платежів відповідно до пункту 19 Порядку № 590, було зареєстровано бюджетні зобов'язання та фінансові зобов'язання (тобто замовником вже отримано товар або послуги, про що свідчить накладна на товар або акт надання послуг) і такі фінансові зобов'язання залишаються неоплаченими, **то у розпорядника бюджетних коштів на початку наступного року виникне бюджетна кредиторська заборгованість**. У наступному році кредиторська заборгованість може бути погашена у порядку, визначеному чинним законодавством.

Проте така умова стосується замовників, які в розумінні БКУ є розпорядниками бюджетних коштів. Для замовників, які є одержувачами, умови дещо інші.

Так, згідно з пунктом 2.14 Порядку № 309 **неоплачені в кінці бюджетного періоду** бюджетні фінансові зобов'язання, які були зареєстровані для здійснення попередньої оплати (виплати авансу), інші бюджетні фінансові зобов'язання, які не є кредиторською заборгованістю, **бюджетні зобов'язання та бюджетні фінансові зобов'язання одержувачів бюджетних коштів знімаються з обліку органами Казначейства**. Про зняті з обліку бюджетні зобов'язання та бюджетні фінансові зобов'язання органи

При повному або частковому використанні чи використанні будь-якої інформації з порталу Радник у сфері публічних закупівель ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voennyj-stan/zavershennia-biudzhethnoho-roku-vazhlyvyj-period-u-roboti-zamovnykiv-abo-ia-k-pryvesty-zareiestrovani-biudzhetni-zobov-iaz-annia-do-normy/>

Казначейства повідомляють **розпорядників бюджетних коштів.**

Ми розглянули вимоги до бюджетних зобов'язань, строк дії яких становить один бюджетний період, проте в окремих випадках строк їх дії може бути більшим, і тоді зобов'язання вважається довгостроковим, нюанси щодо реєстрації якого розглянемо в наступній статті на порталі RADNUK.COM.UA. Слідкуйте за оновленнями порталу та додатково читайте:

«Продовження строку дії договору про закупівлю на початок 2023 року в межах 20 % початкової ціни»;

«Чи потрібно вимагати документи по статтях 16 і 17 Закону, коли укладається прямий договір, якщо відкриті торги за Особливостями не відбулися».